

Verslag van kennismakingsgesprek met staatssecretaris van SZW, Tamara van Ark

Datum: 4 april 2018

Aanwezig vanuit ministerie WVS

- Staatssecretaris Tamara van Ark
- vanuit de ambtelijke organisatie: Carlo van Riel en Gerard van der Wel

Aanwezig vanuit de Sociale alliantie

- Kitty Jong, FNV, voorzitter Sociale Alliantie
- Carolien de Heer, CNV
- Gerdine Westland, Kerk in Actie
- Nathalie Boerebach, directeur SUNN (Stichting Urgente Noden Nederland)
- Harry Bol, Noodfonds Zwolle e.o. (tevens voorzitter Landelijk Beraad SUN-noodhulpbureaus)
- Joris Barendregt, Ieder(in)
- Christa de Wit, stichting De Vonk
- Rebecca Gerritse, Humanitas
- Mieke van Tilburg, Cordaid
- Raf Janssen, secretaris Sociale Alliantie

De **Staatssecretaris** heet allen welkom. Zij heeft van haar voorganger goede verhalen gehoord over het overleg met de Sociale Alliantie. Ze is benieuwd naar de achtergrond en werkwijze van de Sociale Alliantie. Alle aanwezigen stellen zich vervolgens voor en vertellen kort over de activiteiten die de organisatie die zij vertegenwoordigen onderneemt in het kader van de problematiek van armoede, schulden en sociale uitsluiting.

In deze voorstellingsronde wordt een korte toelichting gegeven op de ontstaansgeschiedenis van de **Sociale Alliantie** en wordt verduidelijkt dat deze alliantie een landelijk netwerk is van een groot aantal landelijke en grootstedelijke organisaties die hun krachten bundelen wat betreft het bestrijden van armoede. De Sociale Alliantie brengt de geleefde werkelijkheid van mensen in armoedesituaties naar voren, vraagt landelijk en lokaal aandacht voor deze situatie en probeert de activiteiten die de deelnemende organisaties ondernemen wat betreft het bestrijden van armoede, te bundelen. Twee keer per jaar, in de regel in het voorjaar en in het najaar, vindt een overleg plaats met de bewindspersoon van het kabinet die belast is met armoedebestrijding. In dit overleg worden standpunten over actuele situaties, beleidsvoorstellen en ontwikkelingen uitgewisseld. Wat betreft de Sociale Alliantie hebben de ontplooiende activiteiten in de regel in het voorjaar betrekking op een verbetering van het lokale beleid en in het najaar richt de aandacht zich op het landelijke beleid. Daarnaast vinden intern binnen de Sociale Alliantie bijeenkomsten plaats met achterbannen om actuele onderwerpen en plannen te bespreken. Een voorbeeld hiervan is de bespreking van het rapport over de aanpak van kinderarmoede dat vorig jaar uitgebracht is door de SER.

De **Staatssecretaris** is blij te kunnen werken op een terrein waarmee ze ook als lokale bestuurder al affiniteit had, namelijk het verbeteren van de positie van mensen bij wie het allemaal niet vanzelf gaat. Ze bepleit een integrale aanpak bij het ondersteunen van deze mensen, met het doel deze mensen weer zelf greep te laten krijgen op hun eigen situatie. Met onderkenning van de verscheidenheid in posities en verantwoordelijkheden wil ze wat deze doelstelling betreft graag zo veel mogelijk gezamenlijk optrekken. De onderwerpen die zij daarbij het meest centraal stelt zijn: participatie, meedoen in de samenleving hetgeen de meeste mensen ook graag vanuit zichzelf doen maar waarbij ze enige ondersteuning nodig hebben; het aanpakken van problematische schulden waarmee zeer veel mensen kampen; en het bestrijden van armoede. Naast ontwikkelingen met

betrekking tot stelsels die op deze en andere terreinen ontwikkeld zijn, wil de staatssecretaris vooral het accent leggen op het praktisch regelen van zaken die nodig zijn voor een oplossing van de gesignaleerde vraagstukken. Vanuit deze intentie wil de staatssecretaris graag het halfjaarlijks overleg met de sociale alliantie voortzetten.

Namens de delegatie dankt de **voorzitter van de Sociale Alliantie** de Staatssecretaris voor haar bereidheid tot overleg. Ze tekent daarbij aan dat de waarde van dit overleg toeneemt als de inbreng vanuit de samenleving en vanuit de leefwereld van de mensen die in een armoedesituatie verkeren, aanwijsbaar effect heeft op het beleid dat gevoerd wordt. De Sociale Alliantie wil inbreng leveren, wil pro-actief meedenken over voorgenomen beleid, maar ze moet dan wel ervaren dat deze inbreng serieus genomen wordt en het overleg niet gebruikt wordt om elders mee te delen dat maatschappelijke organisaties zijn gehoord, dat inspraak heeft plaats gevonden. De Sociale Alliantie is bereid te blijven investeren in het overleg met de Staatssecretaris, maar heeft er dan wel behoefte aan te ervaren dat dit overleg er ook toe doet.

Een eerste testcase in dit verband is het voorstel van het kabinet om de loonkostensubsidie te vervangen door het instrument van loondispensatie. Vanuit de Sociale Alliantie wordt gewezen op de ernstige bezwaren en bedenkingen die tegen dit voorstel leven in de samenleving.

De **Staatssecretaris** memoreert dat zij vorige week een Hoofdlijnenbrief over de loondispensatie gestuurd heeft aan de Tweede Kamer. De Staatssecretaris geeft een uitgebreide toelichting op de plannen zoals weergegeven in de hoofdlijnennotitie. Participatie van mensen met een beperking staat in de plannen voorop, Ze wil het simpeler maken voor werkgevers zodat zij makkelijker mensen kunnen aannemen. Daarnaast moet werken vanaf het eerste uur gaan lonen voor werknemers, ook voor mensen die werken in deeltijd. Dat is anders dan nu.

In de hoofdlijnennotitie heeft ze open verwoord welke bezwaren bij diverse organisaties leven tegen het kabinetsvoorstel. Zij heeft dit bewust gedaan om maximale openheid te betrachten en een open debat met de Tweede Kamer te voeren waarbij alle plussen en minnen in kaart zijn gebracht. Daarna volgt uitwerking in een wetsvoorstel. In 2015 is de loonkostensubsidie als instrument geregeld in de Participatiewet. Het is een prima regeling, een mooi instrument, voor mensen die om en nabij 28 uur per week werken. Tegelijk is het zo dat ongeveer 60% van de mensen met een arbeidsbeperking geen baan heeft. In die situatie moet verbetering worden aangebracht. Daarvoor is het instrument van de loondispensatie een goed middel, omdat met dit instrument de werkgevers niet belast worden met bureaucratische regelingen die hen weerhouden om mensen met een arbeidsbeperking in dienst te nemen. De Staatssecretaris onderkent dat er minpunten zijn aan de voorgestelde regeling en ze wil daarover ook een open discussie aangaan. Daarbij moeten wel vergelijkingen gemaakt worden die recht doen aan de feitelijkheid, dat wil zeggen dat in het merendeel van de gevallen geen vergelijking gemaakt moet worden tussen het hebben van een werkplek met loonkostensubsidie en een werkplek met loondispensatie, maar dat er een vergelijking gemaakt moet worden tussen de feitelijke situatie van mensen die nu bijstand ontvangen omdat ze geen arbeidsplek hebben en de situatie waarin deze mensen wel een arbeidsplek hebben met loondispensatie. Dan gaan mensen erop vooruit. En de mensen die nu recht hebben op loonkostensubsidie behouden dat recht.

Vanuit de **Sociale Alliantie** worden twee vragen gesteld aan de Staatssecretaris met het verzoek daarover nog eens haar gedachten te laten gaan. Op de eerste plaats roept de uiteenzetting van de Staatssecretaris de vraag op waar de Staatssecretaris de overtuiging op baseert dat mensen die nu geen werkplek hebben wel een werkplek krijgen als het instrument van de loondispensatie ingevoerd wordt. Het enige argument dat hiervoor wordt aangevoerd lijkt te zijn dat dit instrument minder omslachtig is voor werkgevers. Uit recent onderzoek onder werkgevers komt evenwel naar voren dat het merendeel van de werkgevers die ervaring hebben met het toepassen van loonkostensubsidie tevreden is met dit instrument en geen behoefte heeft aan het instrument van de loondispensatie. Dat wijst erop dat het verschil tussen beide instrumenten niet het verschil uitmaakt wat betreft de

bereidheid mensen met een arbeidsbeperking in dienst te nemen. Op de tweede plaats roept de lovende woorden van de staatssecretaris over het instrument van de loonkostensubsidie de vraag op waarom er niet gekozen kan worden voor de inzet van beide instrumenten. Waarom of-of, terwijl de praktijk aangeeft dat en-en de betere optie is: in situaties waarin loonkostensubsidie het beste instrument is dat inzetten en in situaties waarin loondispensatie het betere instrument blijkt te zijn daarvoor kiezen.

De **Staatssecretaris** wijst erop dat het onderzoek van Cedris is gehouden onder werkgevers die nu met loonkostensubsidie werken. Maar 95% van de werkgevers heeft nu nog geen arbeidsbeperkte in dienst. Het is van belang dat meer werkgevers mensen met een beperking in dienst nemen. Daarop zijn de plannen gericht. De Staatssecretaris verzekert nogmaals dat zij te allen tijde bereid is tot een open gedachtewisseling. Namens de delegatie dankt de **voorzitter van de Sociale Alliantie** de Staatssecretaris voor deze bereidheid en voor de prettige wijze waarop deze kennismaking is verlopen.

Panningen, 4 april 2018
Namens de delegatie van de Sociale Alliantie
Raf Janssen